

MONIKA TOCZYŃSKA: ZMIANY W WINDYKACJI

Windykacja to nie tylko znajomość technik skutecznego odzyskiwania należności, ale również znajomość prawa i wprowadzanych zmian. Nadal musimy pamiętać, że podstawą naszej skuteczności jest czas reakcji i konsekwencja w działaniu, jednak bez znajomości prawa możemy sobie również zaszkodzić. Od 1 stycznia 2016 w życie weszły ważne zmiany dotyczące postępowań sądowych, których nie może przeoczyć zarówno wierzyciel jak i dłużnik.

W nowych rozporządzeniach wprowadzony został między innymi wymóg podejmowania próby polubownego rozwiązywania sporu przed złożeniem sprawy do postępowania sądowego. Znowelizowany art. 187 § 1 pkt. 3 k.p.c. nałożył na wierzycieli formalny obowiązek zapisu w pozwie informacji czy były prowadzone rozmowy zmierzające do zawarcia ugody i z jakim skutkiem. W związku z powyższym tym bardziej wierzyciel musi w określonym terminie podjąć kroki w celu odzyskania swoich wierzytelności, aby w późniejszych działaniach, zmierzających do uzyskania nakazu zapłaty, udowodnić chęć i próby podjęcia działań polubownych. Zmianie uległy stawki profesjonalnych pełnomocników, stanowiące minimalne wynagrodzenie, jakie przysługuje im za prowadzenie spraw w zależności od ich rodzaju. W nowym rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie uregulowana jest kwestia stawek dla radców prawnych i adwokatów, których wybieramy sami oraz tych, którzy zostali ustanowieni jako pomoc prawna z urzędu. Stawki minimalne należne pełnomocnikom profesjonalnym, który reprezentuje stronę w postępowaniu uległy podwojeniu, a ich podstawą jest wartość przedmiotu sporu, czyli kwota jaką wierzyciel dochodzi od dłużnika.

Aby zobrazować tę zmianę np. do dnia 31 stycznia 2015 roku: jeżeli wartość długu wskazanego w pozwie wynosiła powyżej 5 000 zł do 10 000 zł, wymagała naliczenia wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 1 200 zł. Od 1 stycznia 2016 roku złożenie takiego pozwu wiąże się już z wyższymi kosztami wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalnego w wysokości 2 400 zł. Zgodnie z rozporządzeniem ministra sprawiedliwości od 1 stycznia 2016 roku stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł – 120 zł; (do 31 grudnia 2015 – 60 zł)
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł – 360 zł; (do 31 grudnia 2015 – 180 zł)
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł – 1200 zł; (do 31 grudnia 2015 – 600zł)
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 2400 zł; (do 31 grudnia 2015 – 1 200zł)
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 4800 zł; (do 31 grudnia 2015 – 2 400 zł)
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 7200 zł; (do 31 grudnia 2015 – 3 600 zł)
- 7) powyżej 200 000 zł – 14 400 zł. (do 31 grudnia 2015 – 7 200zł)

Jako kolejną zmianę możemy odnotować, koszty w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postę-

powaniu upominawczym, postępowaniu nakazowym oraz europejskim postępowaniu nakazowym, będą zasądzone w wysokości 75% stawki w postępowaniu zwykłym (dotychczas stawki w tych postępowaniach były równe zasądzanym w trybie zwykłym). Pewnego rodzaju sankcją finansową dla zaskarżających takie nakazy jedynie dla przeciągnięcia postępowania jest zapis zgodnie z którym w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów, opłatę ustala się na zasadach ogólnych (czyli pozwany który nie zaskarżył nakazu otrzyma rabat 25%).

Oczywiście nie możemy pominąć faktu, iż wzrosły również stawki adwokatów i radców prawnych w innych postępowaniach. Np. w sprawie rozwodowej zapłacimy za pełnomocnika 720 zł, a nie jak do 31 grudnia 2015 roku 360 zł. Zmianie nie uległa wysokość maksymalna stawek wynagrodzenia, gdzie profesjonalny pełnomocnik może ustalić wynagrodzenie na poziomie sześciokrotności danej stawki minimalnej, określonej w rozporządzeniu. Od stycznia 2016 adwokat lub radca prawny może, określając stawkę wynagrodzenia, doliczyć wkład wniesionej pracy, jednak nie więcej niż sześciokrotność stawki minimalnej i nie więcej niż wartość przedmiotu sprawy uwaga w sprawach „wymagających przeprowadzenia rozprawy” jeśli uzasadnia to:

1. niezbędny nakład pracy radcy prawnego, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu;
2. wartość przedmiotu sprawy;
3. wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;
4. rodzaj i zawartość sprawy, w szczególności tryb i czas prowadzenia sprawy, obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów, o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

Istotną zmianą jest wprowadzenie możliwości złożenia wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego z oświadczeniem o wysokości poniesionych kosztów, jakie obciążą stronę powodową w przypadku skorzystania z pomocy prawnej z wyboru. Przykładowo jeżeli wartość przedmiotu sporu będzie w wysokości do 10 000 zł możemy

wskazać, iż rzeczywiste koszty pomocy prawnej wyniosły np. 3 500 zł, jednak w takim wypadku należy złożyć stosowne oświadczenie uzasadniające podwyższenie tych kosztów. Pamiętajmy w tym wypadku, iż ostateczne ustalenie kosztów zastępstwa procesowego pozostaje i tak po stronie sądu.

Kwestię udzielenia pomocy prawnej z urzędu regulują osobne rozporządzenia, co do zasady stawka ulega analogicznemu podwojeniu, jednak tu zasadą ma być ustalenie opłaty w wysokości „1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozporządzeniu”. Stawka ta nie będzie się różnić od stawki minimalnej dla pełnomocnika z wyboru obowiązującej według poprzednich przepisów, ale też nie będzie mogła przekraczać wartości przedmiotu sporu. Musimy mieć na uwadze, iż sprawy rozpoczęte przed 1 stycznia 2016 roku i sprawy w toku rozpoczęte do 31 grudnia 2015 roku oblicza się stawki wynagrodzeń według poprzednich zasad. W sprawach rozpoczętych po 1 stycznia 2016 obowiązują nowe stawki wynagrodzeń adwokackich. Dzięki zmianom wprowadzonym przez ministra sprawiedliwości strona wygrywająca spór zyska większą szansę za zwrot realnie poniesionych kosztów w procesie. Nadmieniam iż koszty w poprzednich stawkach obowiązywały od 2002 roku bez uwzględniania zmian gospodarczych zachodzących na przestrzeni lat.

Istotne zmiany od dnia 1 stycznia 2016 dotyczą naliczania odsetek – zarówno tych obowiązujących w relacjach prywatnoprawnych (ustawowych) jak i odsetek za zwłokę od należności

podatkowych. Od 1 stycznia 2016 roku wysokość odsetek ustawowych wynosi 5 %, odsetek ustawowych za opóźnienie – 7%, odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych – 9,50 % a od zaległości podatkowych 8 %, oczywiście w stosunku rocznym. Nastąpiło odejście od stosowania kredytu lombardowego NBP. Zgodnie z nowymi przepisami, odsetki ustawowe kapitałowe liczone są: suma stopy referencyjnej NBP (obecnie 1,5 %) oraz 3,5 punktów procentowych (dziś 5%). Odsetki maksymalne nie będącymi wyższe niż dwukrotność ww. ustawowych (10%) . Szczególny reżim dotyczy odsetek za opóźnienia w transakcjach handlowych mający zastosowanie do zasady odpłatnej dostawy towarów oraz odpłatnego świadczenia usług pomiędzy przedsiębiorcami. Jeżeli termin zapłaty nie został określony w umowie, a wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty lub jeśli termin został określony w umowie, a wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty w terminie wymagalności (przeważnie termin zapłaty określony na fakturze) wierzycielowi należą się „odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych”. Wysokość tych odsetek będzie obliczana dwa razy do roku i stanowi równowartość stopy referencyjnej NBP powiększonej o 8 punktów procentowych. W związku z powyższymi zmianami musimy pamiętać o zmianach w określeniu odsetek w pozwach na chwilę obecną jeżeli pozew dotyczy transakcji handlowych z roku 2015, a składany pozew w 2016 musimy wnieść o zasądzenie dwóch rodzajów odsetek: odsetek ustawowych od dnia wymagalności do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienia w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Nie są to wszystkie zmiany jakie weszły od 1 stycznia 2016 roku, jednak na dziś najważniejsze w przypadku odzyskiwania należności od niesolidnych kontrahentów. Ważne zmiany dotyczą również prawa upadłościowego i naprawczego, o którym więcej w kolejnym artykule z najważniejszych rzeczy to fakt, iż wniosku nie można złożyć z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Podstawa prawna:
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015 poz. 1800
Kodeks cywilny art. 359 § 2 k.c., art. 481. § 1 k.c., Dz. U. 2015 poz. 1830

AUDI X POLSKA